

Nieuwspoort Dodenherdenking 2021

Zeer geachte dames en heren.

Heel fijn dat u hier in Nieuwspoort aanwezig wilt zijn bij deze ongewoon beperkte herdenking van de mannen en vrouwen van de Ondergrondse Pers.

Net als vorig jaar ongewoon beperkt, omdat we nog steeds te maken hebben met de corona-epidemie en de vrijheidsbeperkende gevolgen daarvan.

We zijn hier bij elkaar om stil te staan bij de grote offers die de journalisten, de drukkers, de zettters en de koeriers van de illegale pers hebben gebracht. Velen van hen verloren gedurende de tweede Wereldoorlog het leven in dienst van het Vrije Woord.

Goddank is aan die situatie sinds 1945 een einde gekomen. Ook al wil een enkele politicus ons deze week iets anders laten geloven. Journalisten kunnen in Nederland doorgaans in vrijheid hun werk doen.

Maar die persvrijheid staat helaas onder druk. Steeds vaker worden in dit land individuele verslaggevers, cameramensen en fotografen bedreigd. Onlangs nog toen een fotograaf en zijn vriendin in hun auto van de weg af werden geduwd met een shovel. Ook bij de rellen die het gevolg waren van de invoering van de avondklok kregen journalisten het voor hun kiezen.

De organisatie PersVeilig, een samenwerkingsverband van journalistenvakbond NVJ, het Genootschap van hoofdredacteuren, de politie en Openbaar Ministerie, constateerde onlangs dat het aantal meldingen van geweld tegen journalisten hand over hand toeneemt. Niet voor niets heeft de NOS het logo van straalwagens verwijderd.

Een andere zorgelijke ontwikkeling is de informatievoorziening van de overheid aan de media en daarmee aan het publiek. Die informatie komt vaak laat en incompleet. En dan zijn er nog populistische politici die journalisten uitmaken voor vijanden van het volk.

Het is tegen die achtergrond dat Nederland al voor het derde achtereenvolgende jaar een plaats is gezakt op de World Press Freedom Index van de internationale organisatie Reporters Zonder Grenzen. We staan nu op de zesde plaats en dat is geen compliment.

Toch is de persvrijheid hier niet serieus in gevaar. In tegenstelling tot sommige andere landen van de EU, zoals Polen en Hongarije. Machthebbers daar doen er alles aan om kritische media de mond te snoeren. En dan hebben we het nog niet over landen als China, Turkmenistan, Noord Korea en Eritrea, de hekkensluiters van de persvrijheid index.

Voor journalisten die daar hun werk nog durven te doen, kunnen we slechts met diep respect ons hoofd buigen.

Net als voor de mannen en vrouwen van de Ondergrondse Pers die hun leven waagden in de Tweede Wereldoorlog.

Dames en heren, wij zijn hen veel dank verschuldigd. Laten wij hen nooit vergeten.

Dank u wel.

Wilco Boom 4 mei 2021